

siihen puututtaisi. Juuri näin kävi sekä Lähiöravintola-
tutkimuksessa että edellä käsitellyssä tapauksessa, jossa
etsin holtittoman juomisen sisäistä logiikkaa. Sellainen ei
ole medikalistisen ajattelun mukaista, sillä siinä ongelma-
käyttäytymiseltä riistetään kaikki mieli ja merkitys.

Edustamani kulttuurintutkimuksen näkökulma on täs-
sä suhteessa erilainen. Ongelmakäyttäytymistä tarkastel-
laan kulttuurin puitteissa normaalina pidetyn käyttäyty-
misen jatkeena, jonain joka on ymmärrettävissä suhteut-
tamalla se normaaliin.

Tämä edellyttää luonnollisesti ”normaalin” tarkastele-
mistä vieraana, sitä että otetaan kriittistä etäisyyttä ar-
kielämän käytäntöjen ja arkijärjen itsestänselvyyksistä.
Tässä mielessä voitaisiin puhua kulttuurisesta alitajun-
nasta, ja juuri tässä merkityksessä puhuin rankkaan,
suomalaiskansalliseen juomiseen sisältyvästä vapauden
logiikasta. Omaa juomista kontrolloidaan välillisesti sit-
ten, että se päättyy aina ulkoiseen esteeseen: valomerk-
kiin tai juoman loppumiseen.

Kritiikki ja arvostelu

Arkielämän itsestänselvyyksien kyseenalaistaminen,
niihin sisältyvien esiolettamusten erittely ei suoraan joh-
da käytännöllisiin neuvoihin siitä, miten tulisi elää. Se ei
ole mahdollista eikä edes kulttuurintutkimuksen tarkoi-
tus. Kulttuurintutkimus on kyllä kriittistä, kuten jo edellä
sanoin. Se pakottaa reflektoimaan ja punnitsemaan oman
toiminnan taustalla vaikuttavia kulttuurisia rakenteita.
Useinkaan pelkkä tietoisuus niistä ei edes riitä siihen, että
voisi vain yksinkertaisesti päättää alkaa käyttäytyä toisin.
Lisäksi on huomattava, että ”tieteellistä”, oikeaa tapaa
elää ja suhtautua elämään ei ole. Siksikään tutkimus ei
voi antaa ohjeita; jos tutkija niitä jakelee, hän puhuu
yksityishenkilönä.

Kulttuurintutkimus on kriittistä, mutta kritiikki ei ole
yhtä kuin arvostelu, aivan samalla tavalla kuin ymmärtä-
minen on eri asia kuin hyväksyminen.

Pertti Alasuutari

Aviovuode lastulevyä

Hannu Niklander

Aamu purskahtaa peiponlauluna,
tuomien kinokset häikäisevät
vihreyden saartamina.

Tuuhettuvan pajuharson lomasta
pyrähtelevät perunanistutuksen äänet.
Saran päästä näkyy tielle,
tiellä mies,

ja perkelettäkös siinä tuijotatte
kuokkikaa vaan kun kerran peltoa on!
Sänkiposkinen potkii kiviä,
ärähtää niille joihin ei osu,
tallustelee krapularyypyn hakuun.

Ei tarpeeksi sankari
innoittaakseen ihaillemaan.

Ei riittävän avuton
hellyyttääkseen hoivaillemaan.

Sängyt menettävät salaperäisyytensä,
joiain Areja ja Sareja niissä vielä siitetään,
Markeja ja Markoja,
mutta sairaalassa synnytetään,
siellä missä kuollaankin.

Ei ole enää asunnoissa tautivuoteita
vaarin köhiä,

eikä niitä joista sanotaan:
tuossa se mummu kuoli.

On vain aviovuode lastulevyä
eikä sitäkään häväistä

kun on motellit ja kurssikeskukset,
niissä valmiiksi sijatut sängyt
seinustalla tai vierekkäin.

Vihkisormus heijasteli kesäyön auringon,
enojen valkoiset paidat ja Elysée-lasit
jotka helisivät kuohuvaa naurua.

Naarmuinen sormus nyrkin keulassa
puskutraktorin aurana kivikossa
pirstoo vaimon hampaita
raivaa erolle tietä.

Poistun elämästäsi
ylivoiman edessä.
Lähden kuin saksalaiset Lapista:
Ei jää sinulle
ehjää tunnetta pystyyn.